
**Funkcje praktyk pedagogicznych w opinii studentów
biorących udział w projekcie
„Nowa jakość praktyk pedagogicznych II”**

Halina Guła-Kubiszewska
Stanisław Czyż
Wojciech Starościak
Magdalena Kübler

WYŻSZA SZKOŁA
HUMANITAS

Sosnowiec 2015

Recenzja:

dr hab. Piotr Oleśniewicz

Copyright © 2015: Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu
Wszelkie prawa zastrzeżone

Egzemplarz bezpłatny (publikacja bezpłatna)

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

ISBN: 978-83-64788-38-3

Nakład: 300 egz.

Wydawca:

Oficyna Wydawnicza „Humanitas”

ul. Kilińskiego 43

41-200 Sosnowiec

Redakcja i koordynacja produkcji: AD VERBUM Iwona Kresak

Opracowanie typograficzne: Krzysztof Zdunek

Projekt okładki: Blue-AB Beata Poźniak

Zdjęcie na okładce: Fotolia

Druk i oprawa: Wrocławska Drukarnia Naukowa PAN im. S. Kulczyńskiego

Spis treści

O projekcie „Nowa jakość praktyk pedagogicznych II”	5
1. Ewaluacja jakości kształcenia zawodowego nauczyciela wychowania fizycznego w wymiarze funkcji praktyk pedagogicznych.....	9
2. Analiza i interpretacja opinii studentów na temat funkcji praktyki pedagogicznej	17
3. Podsumowanie i wnioski.....	29
Piśmiennictwo	31
Załączniki:	
1. Lista szkół ponadgimnazjalnych biorących udział w projekcie.....	33
2. Kwestionariusz oceny funkcji praktyki pedagogicznej HG-K/ML/WS/2012	35
3. Kwestionariusz oceny funkcji praktyki pedagogicznej HG-K/ML/2011	39

O projekcie „Nowa jakość praktyk pedagogicznych II”

Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu realizowała dwa projekty dofinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego, których celem było opracowanie i przeprowadzenie praktyk pedagogicznych przygotowujących studentów do pracy nauczycieli wychowania fizycznego. Pierwszy projekt, „Nowa jakość praktyk pedagogicznych”¹, był realizowany na poziomie studiów licencjackich i obejmował praktyki w szkołach podstawowych i gimnazjalnych. Projekt „Nowa jakość praktyk pedagogicznych II” był realizowany na poziomie studiów magisterskich i obejmował praktyki w szkołach ponadgimnazjalnych. Oba projekty wzajemnie się uzupełniały, tak by zakładany końcowy efekt kształcenia w ramach praktyk został osiągnięty po ukończeniu projektu „Nowa jakość praktyk pedagogicznych II”.

Opisywany w niniejszym opracowaniu projekt „Nowa jakość praktyk pedagogicznych II”² to przedsięwzięcie realizowane w okresie od 10.10.2012 r. do 30.10.2015 r. Był on współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (POKL) (Priorytet III. Wysoka jakość systemu oświaty, Działanie 3.3. Poprawa jakości kształcenia, Poddziałanie 3.3.2. Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli – projekty konkursowe)³. Projekt dofinansowany był także ze środków budżetu państwa.

¹ S. Czyż, H. Guła-Kubiszewska, W. Starościk: Field-based practicum – a new teaching practice approach in primary and secondary schools. Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, Sosnowiec, 2014; H. Guła-Kubiszewska, W. Starościk, S. Czyż, M. Kübler: Nowa jakość praktyk pedagogicznych w gimnazjach. Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, Sosnowiec, 2014; W. Starościk, S. Czyż, H. Guła-Kubiszewska: Nowa jakość praktyk pedagogicznych w szkołach podstawowych. Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, Sosnowiec, 2014.

² „Nowa jakość praktyk pedagogicznych II” – nr projektu: POKL.03.03.02-00-044/12; nr konkursu: 6/POKL/3.3.2/2009; współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

³ Priorytet 3.3.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki był programem pod ogólnym tytułem „Przygotowanie wybranych szkół do realizacji praktyki przez studentów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela”. Wniosek, napisany w zespole (w kolejności alfabetycznej): dr S. Czyż, dr hab. H. Guła-Kubiszewska, dr M. Kübler, dr M. Miszkurka oraz dr W. Starościk, otrzymał pierwsze miejsce w konkursie nr 6 (XXVI runda). W ramach wniosku uwzględniono także sugestie partnera projektu – gminy Wrocław.

W przygotowanie projektu, a także jego realizację zaangażowane były instytucje z szeroko pojętego otoczenia Akademii: organ prowadzący szkoły – gmina Wrocław, Wydział Edukacji i Dział Projektów Edukacyjnych, który współpracował na etapie przygotowania projektu oraz przy realizacji projektu, a także organ działający w imieniu gminy – Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli (WCDN). Uczestnictwo organów prowadzących szkoły było z jednej strony wymogiem konkursowym, z drugiej zaś zwiastunem trendów w edukacji, w których instytucje otoczenia szkół/universytetów pełnią ważną, czasami kluczową rolę w podejmowaniu decyzji dotyczących kształcenia⁴.

Głównymi powodami ubiegania się o dofinansowanie projektu były m.in.⁵:

1. Niski poziom jakościowy praktyk pedagogicznych, wynikający z dotychczasowego programu praktyk, który nie uwzględniał nowych form realizacji zajęć z wychowania fizycznego i zainteresowań sportowych uczniów; ze słabego przygotowania nauczycieli szkolnych do roli opiekunów praktyk; z małego dostępu nauczycieli szkolnych do specjalistycznych szkoleń; z niewielkiej motywacji nauczycieli szkolnych, spowodowanej niskim wynagrodzeniem za opiekę nad studentem; z braku specjalistycznego przygotowania studentów podejmujących się pracy z młodzieżą; z braku bądź niewystarczającej ilości pomocy dydaktycznych pozwalających na realizację zajęć z wychowania fizycznego według nowych standardów.
2. Niski poziom praktyk w zakresie organizacyjnym, wynikający ze słabej komunikacji nauczycieli akademickich, nauczycieli szkolnych i studentów; ze sporadycznego wizytowania szkół i przeprowadzania obserwacji przez nauczycieli akademickich; z często przypadkowego wyboru szkoły przez studenta do realizacji praktyki; z często nierzetelnej realizacji zadań przez studenta; z rozbieżności między faktycznym poziomem realizacji zadań a jego odzwierciedleniem w dokumentacji w dziennikach praktyk pedagogicznych.

Powody, dla których zamierzano zmienić sposób realizacji praktyk pedagogicznych, zostały wyszczególnione i zaobserwowane na przestrzeni kilku lat przez pracowników dydaktycznych sprawujących opiekę i kontrolę nad studentami realizującymi praktyki w szkołach. Diagnoza pozwoliła na sformułowanie głównego celu projektu,

⁴ G. Praweńska-Skrzypek: Partnerstwo w realizacji projektów. [W:] *Rozwój przez partnerstwo*, G. Praweńska-Skrzypek (red.). Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, 2002, 9–17; J. Łuczyński: *Zarządzanie edukacyjne dla wychowania uczniów w szkole*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, 2011; B. Koźuch, *Kooperatywne zachowania organizacji publicznych*. [W:] *Partnerskie współdziałanie w sektorze publicznym i prywatnym*, P. Plawgo, W. Zaremba (red.). Fundacja Współczesne Zarządzanie, Białystok, 2005, 11–18.

⁵ Powody wskazane we wniosku o dofinansowanie.

którym była zmiana organizacji i poprawa jakości praktyk pedagogicznych dla studentów studiów magisterskich.

Stopień realizacji celu określono następującymi wskaźnikami:

- zdobycia przez studentów dodatkowych kompetencji w zakresie prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego i odbycia praktyki pedagogicznej z zastosowaniem superwizji; zdobycia dodatkowej wiedzy, kompetencji i umiejętności pedagogicznych i wychowawczych;
- lepszego przygotowania nauczycieli szkolnych (NS) do opieki nad studentami oraz do realizacji zajęć z wychowania fizycznego według nowych standardów.

Dodatkowo udział w projekcie miał doprowadzić do:

- zbudowania stałej współpracy szkół ponadgimnazjalnych z uczelnią i organem nadzorującym szkoły poprzez wymianę doświadczeń;
- przygotowania nauczycieli do wykorzystywania narzędzi rzetelnej oceny praktyk, a przez to do wzrostu jakości edukacji;
- dostosowania programu praktyk przez nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych do zainteresowań sportowych uczniów, zgodnie z nową podstawą programową.

Projekt był adresowany do studentów studiów magisterskich (studiów II stopnia). Studenci realizowali praktykę – zgodnie z planem studiów – w szkołach ponadgimnazjalnych. W projekcie uczestniczyli także mianowani i dyplomowani nauczyciele szkolni odpowiedzialni za nauczanie wychowania fizycznego. Rolę superwizorów pełnili nauczyciele naukowo-dydaktyczni oraz dydaktyczni wrocławskiej Akademii Wychowania Fizycznego.

Projektem objęto 33 szkoły ponadgimnazjalne z Wrocławia⁶. Deklarację przystąpienia do projektu złożyło 135 nauczycieli szkolnych oraz 604 studentów⁷. W realizacji praktyk pedagogicznych wzięło również udział 26 nauczycieli akademickich, którzy pełnili rolę superwizorów.

⁶ Lista szkół ponadgimnazjalnych, które brały udział w projekcie, została przedstawiona w załączniku 1.

⁷ Projekt zakładał, iż przystąpią do niego 3 roczniki studentów II roku II stopnia w liczbie 600 osób (jeden ze wskaźników). Natomiast już po rozpoczęciu projektu okazało się, że z powodu spadku ogólnej liczby studentów uczących się na Wydziale Wychowania Fizycznego AWF we Wrocławiu niemożliwe będzie spełnienie jednego z głównych jego założeń. Zdecydowano się zatem zmienić program studiów dla I roku II stopnia, tak aby w planie znalazły się praktyki pedagogiczne w szkołach ponadgimnazjalnych, i włączyć ten rocznik do projektu.

1. Ewaluacja jakości kształcenia zawodowego nauczyciela wychowania fizycznego w wymiarze funkcji praktyk pedagogicznych

Współczesne zmiany w przepisach oświatowych o szkolnictwie wyższym oraz o standardach kształcenia nauczycieli wymagają szczególnie przemyślanych działań w procesie kształcenia studentów na uczelniach o profilu pedagogicznym. Nauczycielem może zostać jedynie człowiek dobrze do zawodu przygotowany⁸. Profesjonalizm zawodowy w zakresie wiedzy prowadzi do znawstwa, natomiast w zakresie umiejętności – do mistrzostwa⁹. Zgodnie z wdrażaniem ustawy z 18 marca 2011 r. uczelnie o praktycznym profilu edukacyjnym mają obowiązek ukierunkować swoje programy studiów na kształcenie umiejętności praktycznych. Celem tych działań jest weryfikacja zdobytej przez studentów na wykładach i ćwiczeniach wiedzy bezpośrednio w praktyce zawodowej, w warunkach realnego procesu edukacji szkolnej. Badania Wollman wskazują na konieczność konstruowania i wdrażania przez uczelnie takich programów kształcenia, które będą lepiej przygotowywały studentów do przyszłej pracy w szkole¹⁰. Spośród badanych studentów 75% stwierdziło, że program praktyki tylko częściowo przygotował ich do podjęcia pracy w zawodzie, gdyż był zbyt teoretyczny i za mało warsztatowy. Zmiana jakości praktyk pedagogicznych wymaga konstruowania takich programów kształcenia, które będą realizowane pod kierunkiem najlepszych praktyków, w naturalnym środowisku szkolnym, przy zastosowaniu właściwych metod i form pracy.

⁸ D. Waloszek: Etyczność i profesjonalizm nauczyciela dzieci. [W:] Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna. Obszary sporów, poszukiwań, wyzwań i doświadczeń w kontekście zmian oświatowych, D. Waloszek (red.). Centrum Edukacyjne Bliżej Przedszkola, Kraków, 2010, 83–102.

⁹ H. Muszyński: Nauczyciel wobec współczesnych wyzwań i konieczności. [W:] Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna. Obszary sporów, poszukiwań, wyzwań i doświadczeń w kontekście zmian oświatowych, D. Waloszek (red.). Centrum Edukacyjne Bliżej Przedszkola, Kraków, 2010, 11–39.

¹⁰ B. Grajdura: Nowelizacja prawa o szkolnictwie wyższym a przygotowanie studentów do zawodu nauczyciela w praktyce uczelni niepublicznej. [W:] Edukacja jutra. Tradycja i nowoczesność we współczesnej organizacji systemu kształcenia, K. Denek, A. Kamińska, P. Oleśniewicz (red.). Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, Sosnowiec, 2013, 61–71.

Zgodnie z Rozporządzeniem MNiSW z dnia 17 stycznia 2012 r.¹¹ w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, praktykę pedagogiczną w Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu podzielono na dwa etapy, na poszczególnych stopniach kształcenia. Studenci na Wydziale Wychowania Fizycznego przygotowują się do zawodu nauczyciela wychowania fizycznego na kolejnych etapach nabywania kompetencji zawodowych. Na podstawie zarządzenia Dziekana¹² został przyjęty regulamin praktyk pedagogicznych, który określa strukturę zarówno organizacyjną, jak i merytoryczną ich realizacji. Przyjęty model warsztatowo-praktyczny łączy treści programowe wynikające z modułu 2 (Przygotowanie w zakresie psychologiczno-pedagogicznym / praktyka) oraz modułu 3 (Przygotowanie w zakresie dydaktycznym / dydaktyka przedmiotu / praktyka)¹³.

I stopień studiów (licencjat):

1. praktyka asystencka w szkole podstawowej w trakcie IV semestru studiów (praktyka w oddziałach przedszkolnych i klasach I–VI szkoły podstawowej);
2. właściwa praktyka pedagogiczno-metodyczna w klasach 0–VI szkoły podstawowej w trakcie V semestru studiów.

II stopień studiów (studia magisterskie):

1. praktyka pedagogiczno-metodyczna w szkole gimnazjalnej w trakcie III semestru studiów;
2. praktyka pedagogiczno-metodyczna w szkole ponadgimnazjalnej w trakcie IV semestru.

Efektem realizacji programu praktyki przez studentów winno być ich dobre przygotowanie do pracy w realnych warunkach pracy szkoły, przede wszystkim w odczuciu samych studentów. W tym celu w Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu wprowadzony został arkusz monitoringu praktyki, na podstawie którego studenci oraz ich opiekunowie merytoryczni ze szkoły i z uczelni określają mocne i słabe strony przygotowania studenta do pracy nauczycielskiej. Bardzo ważnym aspektem realizacji praktyki jest poszukiwanie obiektywnych mierników i wskaźników, które będą weryfikowały nie tylko jakość osiągnięć studenta, ale także skuteczność samego procesu kształcenia.

¹¹ Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, Dz.U. 2012, poz. 131.

¹² Zarządzenie Nr 61/2013/2014 Dziekana Wydziału Wychowania Fizycznego Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu z dnia 28 maja 2014 r.

¹³ Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego..., *op. cit.*, Rozdział II. Opis procesu i organizacji kształcenia, s. 5.

Celem ewaluacji praktyk (bieżącej i końcowej) winno być rozwijanie świadomości studentów co do konieczności uczenia się przez całe życie oraz mobilności studentów do dynamicznych zmian w stale modyfikowanych przepisach oświatowych.

Jakość kształcenia podczas praktyk pedagogicznych można weryfikować dwuwymiarowo¹⁴:

1. jako „uczenie się z praktyki”;
2. jako uczenie się „poprzez praktykę”.

Uczenie się z praktyki polega na realizacji jej programu w celu nabycia specyficznych umiejętności i wiedzy poprzez działanie reprodukcyjne (obserwacja działań nauczycieli, odwzorowywanie ich i powtarzanie).

Uczenie się przez praktykę oznacza doskonalenie kompetencji poprzez działania kreatywne i samodzielne doświadczanie – zdobywanie wiedzy podmiotowej, a także świadomości siebie, swoich możliwości teoretycznych, instrumentalnych i charakterologicznych.

Koncepcja kształcenia akademickiego wyznacza jednoznacznie efekt końcowy – jest nim przygotowanie absolwentów do twórczej pracy w zawodzie. Rozpoznanie poziomu przygotowania młodych ludzi do zawodu wiąże się z odpowiedzialnością kadry akademickiej za kształcenie poprzez praktykę, w ramach programów kształcenia. Permanentny monitoring pozytywnych i negatywnych oddziaływań ze strony opiekunów i koordynatorów praktyk kierunkowych w kształtowaniu wysokich i specyficznych wymagań przyszłych nauczycieli stanowi podstawę zapewnienia jakości kształcenia studentów. Absolwenci wychowania fizycznego powinni być przygotowani do aktywności w kreowaniu swojego wizerunku zawodowego, do transferowania poznanych rozwiązań do własnej rzeczywistości szkolnej oraz do dokonywania odpowiedzialnych wyborów w pracy z uczniami (w kształtowaniu u nich pożądaných postaw wobec kultury fizycznej). Wiedza, którą studenci nabywają w trakcie studiów, obliuguje ich (jako przyszłych nauczycieli) do wyjątkowej refleksyjności i krytycyzmu¹⁵. Refleksja studenta, jako swoisty sposób samooceny jego działania pedagogicznego, umożliwia proces ewaluacji i autoewaluacji. Należy u studentów rozwijać przekonanie, że nie można wiedzy traktować (w konkretnych sytuacjach edukacyjnych) jako gotowej instrukcji postę-

¹⁴ F. Piechota, A. Szalek: Odpowiedzialność nauczyciela akademickiego w kontekście studenckich praktyk zawodowych. [W:] Ewaluacja i innowacja w edukacji. Kompetencje i odpowiedzialność nauczyciela, J. Grzesiak (red.). Wydawnictwo UM w Poznaniu, PWSZ w Koninie, Kalisz-Konin, 2010, 558–566.

¹⁵ J. Grzesiak: Mentoring i coaching misją kompetentnego i odpowiedzialnego nauczyciela nauczycieli. [W:] Ewaluacja i innowacja w edukacji. Kompetencje i odpowiedzialność nauczyciela, J. Grzesiak (red.). Wydawnictwo UM w Poznaniu, PWSZ w Koninie, Kalisz-Konin, 2010, 577–584.

powania, ale trzeba korzystać z niej w sposób refleksyjny (dla ujawnienia i zrozumienia odmiennych mechanizmów występujących u każdego ucznia). W trakcie praktyki w szkole student powinien nabyć kompetencje transferowania wiedzy teoretycznej na użytek praktyki. Wykorzystanie teorii w działaniu praktycznym jest szczególną umiejętnością każdego profesjonalnego nauczyciela i stanowi podstawę zmian jakościowych u realizatorów tych zmian, czyli studentów – przyszłych nauczycieli.

Badania prowadzone wśród studentów pedagogiki nad osobowością nauczyciela wykazały, że studenci kierunków pedagogicznych są świadomi oczekiwań, jakie społeczeństwo stawia przed nauczycielem¹⁶. Uznali oni, że do najważniejszych cech osobowości współczesnego nauczyciela należą kompetencje merytoryczne, dydaktyczno-metodyczne, komunikacyjne i charakterologiczne. Jednocześnie niską rangę przypisali kompetencjom kreatywnym, które w standardach zawodowych postrzegane są jako wiodące. Ocena nabytych kompetencji zawodowych studentów stosowana jest często jako miernik zakładanych efektów praktyk pedagogicznych i odbywa się poprzez analizę słabych i mocnych stron studentów w działaniach reprodukcyjnych i kreatywnych.

Ważnym aspektem jakości przygotowania zawodowego studentów wychowania fizycznego jest doskonalenie samego procesu kształcenia na poziomie profilu praktycznego oraz wdrażania standardowych i nowych procedur ewaluacji jakości programu kształcenia praktycznego w tym zawodzie.

Szczegółowo opracowane treści programowo-organizacyjne praktyk pedagogicznych wyznaczają studentom drogę do zdobywania umiejętności i doświadczeń pedagogicznych niezbędnych w planowej pracy z uczniami. W tym rozumieniu praktyki pedagogiczne, jako integralne ogniwo w kształceniu studentów, spełniają cztery podstawowe funkcje¹⁷:

1. poznawczą,
2. kształtującą,
3. sprawdzającą,
4. wdrożeniową.

¹⁶ K. Żegnałek: Hierarchia i struktura kompetencji nauczycielskich w opinii studentów pedagogiki. [W:] Ewaluacja i innowacja w edukacji. Kompetencje i odpowiedzialność nauczyciela, J. Grzesiak (red.). Wydawnictwo UM w Poznaniu, PWSZ w Koninie, Kalisz-Konin, 2010, 567–575.

¹⁷ M. Mańkowska: Praktyki pedagogiczne w procesie kształcenia nauczycieli wychowania fizycznego. AWF, Warszawa, 1981; M. Mańkowska (red.): Praktyki pedagogiczne studentów kierunku nauczycielskiego. AWF, Warszawa, 1977.

Funkcja poznawcza praktyki pedagogicznej realizowana jest poprzez:

- wzbogacanie przez studenta wiedzy zdobytej na uczelni o treści, których nie przyswoił w toku studiów ani z podręczników (poszerzanie i utrwalanie wiadomości nabytych na wykładach i ćwiczeniach);
- wnikliwe poznanie miejsca i warunków przyszłej pracy zawodowej (warunków materialnych oraz struktury funkcjonowania szkoły i instytucji oświatowo-wychowawczych, sportowych, rekreacyjnych; stosowania metod pracy i form organizacyjnych);
- pogłębianie wiedzy na temat współczesnego pojmowania celów wychowania fizycznego w ich bieżącej i perspektywicznej realizacji;
- sukcesywne poznawanie przez studentów podmiotu oddziaływania pedagogicznego – dzieci i młodzieży szkolnej w wymiarze jednostkowym i zespołu klasowego (wieloaspektowe obserwacje psychologiczne, pedagogiczne, socjologiczne, antropometryczne): gruntowne poznanie uczniów w różnych okresach rozwoju ontogenetycznego pod względem zróżnicowanych możliwości i potrzeb, zainteresowań, umiejętności motorycznych i organizacyjnych, stopnia uspołecznienia itp.;
- poznanie pozycji wychowania fizycznego w środowisku szkolnym i dla środowiska lokalnego.

Funkcja kształcąca praktyki pedagogicznej realizowana jest poprzez:

- permanentny rozwój umiejętności dydaktycznych (zasób ćwiczeń ruchowych, zasady i metody prowadzenia zajęć sportowych, zajęć rekreacyjnych, lekcji wychowania fizycznego);
- doskonalenie umiejętności planistycznych na różnym poziomie operacjonalizacji celów wychowania fizycznego (prowadzenie dokumentacji pracy nauczycielskiej oraz programowanie wszystkich ogniw procesu edukacyjnego: diagnozy, realizacji i oceny skutków oddziaływania pedagogicznego);
- kształtowanie umiejętności wychowawczych, rozwijanie u uczniów trwałych pozytywnych postaw wobec wartości ciała i jego potrzeb oraz wobec kultury fizycznej;
- kształtowanie umiejętności dydaktycznych studentów związanych z samorealizacją częściowych i perspektywicznych celów wychowania fizycznego;
- rozwijanie umiejętności studentów w zakresie współdziałania i współpracy na wielu płaszczyznach edukacji szkolnej (młodzież, grono pedagogiczne, rodzice, społeczność lokalna, zajęcia pozaszkolne i pozalekcyjne, imprezy sportowo-rekreacyjne);

- rozwijanie świadomości studentów co do podejmowania prób unowocześniania procesu wychowania fizycznego oraz stałego samokształcenia; rozwijanie postaw twórczych ciekawości badawczej.

Funkcja sprawdzająca praktyki pedagogicznej realizowana jest poprzez:

- permanentną weryfikację wiedzy teoretycznej i umiejętności pedagogicznych zdobytych na studiach w działaniu praktycznym, szukanie przyczyn braku jedności teorii i praktyki;
- samokontrolę wyników pracy dydaktycznej i wychowawczej oraz ich konfrontację z oceną opiekunów praktyki;
- umożliwienie studentom samokontroli, a pracownikom uczelni kontroli bieżącego poziomu przygotowania studentów do pracy pedagogicznej;
- automonitoring studenta w zakresie własnych postaw moralnych, nastawienia i zamiłowania do pracy z dziećmi i młodzieżą szkolną w różnych obszarach kultury fizycznej (sport, zdrowie, rekreacja), w różnych warunkach bazowych i na różnym terenie pracy zawodowej;
- samoocenę własnej przydatności zawodowej i akceptacji zawodu wychowawcy fizycznego;
- rozpoznawanie mocnych i słabych stron w przygotowaniu zawodowym (teoretycznym i praktycznym);
- rozwijanie świadomości i refleksji związanej z samorozwojem i samokształceniem (krytyczna analiza programów studiów i metod pracy nauczycieli akademickich).

Funkcja wdrożeniowa praktyki pedagogicznej realizowana jest poprzez:

- stopniowe przygotowanie do opanowania kolejnych etapów warsztatu pracy pedagogicznej (nawiązywanie kontaktów z uczniami w różnym wieku i z zespołem klasowym, powtarzanie czynności pedagogicznych w różnych warunkach i sytuacjach);
- adaptację studentów do poznanych warunków pracy z uczniami (naśladownictwo, wzorowanie się na stylu i metodach pracy doświadczonych pedagogów);
- aktywizowanie studentów do podejmowania działań nowatorskich i innowacyjnych, przejawiania postawy twórczej (włączanie do pracy nowych trendów oraz kierunków rozwoju pedagogiki i kultury fizycznej);
- przygotowanie studentów do pełnienia wielorakich zadań oraz ról zawodowych i społecznych nauczyciela wychowania fizycznego;
- włączanie studentów do środowiska nauczycielskiego (kontakty z innymi nauczycielami, dyrekcją szkoły i rodzicami).

Pomiaru jakości kształcenia programu praktyki w subiektywnym odczuciu studentów można dokonać za pomocą specjalnie skonstruowanego narzędzia ewaluacji – kwestionariusza oceny funkcji praktyki pedagogicznej (autorzy: H. Guła-Kubiszewska, M. Lewandowski, W. Starościak). Przeprowadzenie po każdej praktyce wśród studentów badań ankietowych umożliwi weryfikację założonych celów (treści programowych praktyki) z jakością ich realizacji. Interpretacja wyników może przebiegać wielopłaszczyznowo:

1. ocena, które funkcje praktyki zostały zrealizowane w odczuciu subiektywnym studentów w trakcie danej praktyki;
2. ocena, czy wszystkie funkcje praktyki są realizowane w jednakowym wymiarze;
3. ocena, czy stopień realizacji poszczególnych funkcji praktyki jest związany z różnymi rodzajami praktyki (asystenckiej, pedagogiczno-metodycznej);
4. ocena, w jakim stopniu poczucie jakości przygotowania zawodowego u studentów wiąże się z ciągłością realizacji treści programowych praktyki w poszczególnych jej funkcjach.

Wartość praktyk pedagogicznych w systemie kształcenia nauczycieli zależy od zmian obejmujących sferę ukształtowanych kompetencji zawodowych studenta oraz sferę jego odpowiedzialności za efekty jakościowo-ilościowe uzyskane w relacji teoria-praktyka.

2. Analiza i interpretacja opinii studentów na temat funkcji praktyki pedagogicznej

W ramach projektu przeprowadzono wiele badań. Jedno z nich polegało na poznaniu opinii studentów na temat funkcji praktyk pedagogicznych. Sformułowano dwa cele badania.

Celem poznawczym przeprowadzonego badania było określenie, jakie są opinie respondentów na temat funkcji pełnionej przez praktykę pedagogiczną.

Cel praktycznym badania była analiza zebranych opinii respondentów i wprowadzenie modyfikacji programu praktyk. Ewentualne zmiany mogą dotyczyć proporcji zadań, które realizują określone funkcje, tak by każda z funkcji była wypełniana w coraz lepszym stopniu.

Przeprowadzone badania miały na celu udzielenie odpowiedzi na następujące **pytania badawcze**:

1. Jakie są opinie studentów na temat funkcji poznawczej, kształcącej, sprawdzającej i wdrożeniowej praktyki pedagogicznej w szkole ponadgimnazjalnej?
2. Czy można zaobserwować różnice w opiniach na temat funkcji praktyk między studentami obydwu badanych roczników?
3. Czy można zaobserwować różnice w opiniach na temat funkcji praktyk między studentami deklarującymi chęć podjęcia w przyszłości pracy w zawodzie nauczyciela wychowania fizycznego a studentami nieskładającymi takiej deklaracji?

Charakterystyka badanej grupy

Badania przeprowadzono wśród studentów dwóch kolejnych roczników studiów stacjonarnych II stopnia realizujących praktykę w szkole ponadgimnazjalnej w roku akademickim 2014/2015 w ramach projektu „Nowa jakość praktyk pedagogicznych II”.

W tabeli 1 zestawiono liczebności badanych z poszczególnych roczników biorących udział w projekcie z podziałem na płeć oraz deklarację chęci podjęcia pracy w zawodzie nauczyciela wychowania fizycznego. Ogółem w badaniu wzięło udział 277 respondentów, w tym 130 kobiet i 147 mężczyzn.

Od 54% do 70% mężczyzn i od 60% do 69% kobiet deklaruje w przyszłości chęć podjęcia pracy w zawodzie nauczyciela. Średnio 65% kobiet i 62% mężczyzn składa taką deklarację.

Tabela 1. Liczebności studentów i studentek I i II roku deklarujących chęć pracy w zawodzie nauczyciela wychowania fizycznego i niedeklarujących takiej chęci

Płeć	Rok studiów	Deklaracja chęci podjęcia w przyszłości pracy w zawodzie nauczyciela wychowania fizycznego				Wiersz – razem
		tak		nie		
		[N]	[%]	[N]	[%]	
k	I	37	60%	25	40%	62
	II	47	69%	21	31%	68
Ogół		84	65%	46	35%	130
m	I	51	70%	22	30%	73
	II	40	54%	34	46%	74
Ogół		91	62%	56	38%	147
Razem w kolumnach		175	63%	102	37%	277

Zastosowana metoda badania oraz techniki i narzędzia badawcze

Badanie przeprowadzono każdorazowo bezpośrednio po zakończeniu realizacji praktyki. Udział w badaniu był dla respondentów dobrowolny – mogli oni zrezygnować z badania w dowolnym jego momencie. W badaniu wykorzystano metodę sondażu diagnostycznego¹⁸, posługując się techniką ankietową z zastosowaniem kwestionariusza ankietowego HG-K/ML/WS/2012 (załącznik 2), skonstruowanego przez pracowników Zakładu Metodyki Szkolnego Wychowania Fizycznego Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu: H. Gułę-Kubiszewską¹⁹, M. Lewandowskiego²⁰ i W. Starościaka²¹.

Kwestionariusz składa się z 40 twierdzeń odnoszących się do poszczególnych funkcji praktyki pedagogicznej. W konstrukcji kwestionariusza uwzględniono 4 funkcje praktyki pedagogicznej²²: funkcję poznawczą, kształcącą, sprawdzającą i wdrożenio-

¹⁸ T. Pilch, T. Bauman: Zasady badań pedagogicznych. Strategie ilościowe i jakościowe. Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa, 2010.

¹⁹ Zakład Metodyki Szkolnego Wychowania Fizycznego, Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu.

²⁰ Wyższa Szkoła Zarządzania „Edukacja” we Wrocławiu.

²¹ Zakład Metodyki Szkolnego Wychowania Fizycznego, Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu.

²² M. Mańkowska: Praktyki pedagogiczne w procesie..., *op. cit.*; M. Mańkowska (red.): Praktyki pedagogiczne studentów..., *op. cit.*

wą. Zgodnie z założeniami autorów kwestionariusza, za jego pomocą badane są postawy respondentów w stosunku do poszczególnych funkcji, jakie spełnia praktyka pedagogiczna.

Zastosowana w badaniu wersja kwestionariusza ankietowego powstała w wyniku badań standaryzacyjnych prowadzonych przez autorów ankiety. W pierwszej wersji roboczej (zob. załącznik 3 – kwestionariusz oceny funkcji praktyki pedagogicznej HG-K/ML/2011), jeszcze przed standaryzacją, kwestionariusz składał się 76 twierdzeń. Standaryzację kwestionariusza przeprowadzono za pomocą metody „test i retest” oraz analizy rzetelności pozycji, obliczając współczynnik korelacji alfa Cronbacha z użyciem pakietu statystycznego Statistica 9.1²³. W kolejnych iteracjach wyeliminowano pytania niespełniające standardów rzetelności i w ostatecznej wersji powstał kwestionariusz składający się z 40 twierdzeń. Opis standaryzacji kwestionariusza wykracza poza możliwości objętościowe niniejszego raportu i dlatego zostanie opublikowany w osobnej pracy.

Z 40 twierdzeń znajdujących się w zastosowanym w badaniach kwestionariuszu każdej z funkcji dotyczy 10 twierdzeń. Respondent ustosunkowuje się do każdego twierdzenia w 5-stopniowej skali Likerta (1 – zdecydowanie nie zgadzam się z twierdzeniem, 2 – nie zgadzam się z twierdzeniem, 3 – nie wiem, nie mam zdania, 4 – zgadzam się z twierdzeniem, 5 – zdecydowanie zgadzam się z twierdzeniem).

Sposób obliczenia poszczególnych wskaźników jest następujący:

Wskaźnik funkcji poznawczej:

$$FP = P1 + P2 + \dots + P10 / 10$$

gdzie „P” – kolejne twierdzenia od 1 do 10 dotyczące funkcji poznawczej.

Wskaźnik funkcji kształcącej:

$$FK = K1 + K2 + \dots + K10 / 10$$

gdzie „K” – kolejne twierdzenia od 1 do 10 dotyczące funkcji kształcącej.

Wskaźnik funkcji sprawdzającej:

$$FS = S1 + S2 + \dots + S10 / 10$$

gdzie „S” – kolejne twierdzenia od 1 do 10 dotyczące funkcji sprawdzającej.

Wskaźnik funkcji wdrożeniowej:

$$FW = W1 + W2 + \dots + W10 / 10$$

gdzie „W” – kolejne twierdzenia od 1 do 10 dotyczące funkcji wdrożeniowej.

²³ StatSoft, Inc. STATISTICA (data analysis software system), version 9.1, 2010. www.statsoft.com.

Wynik punktowy (0–5) wskazuje, która funkcja w opinii studenta jest dominująca oraz jaki poziom jakości uzyskała praktyka w opinii studenta.

Wskaźnik ogólny jakości praktyki (WOJP) obliczany jest według poniższego wzoru:

$$\text{WOJP} = \text{FP} + \text{FK} + \text{FS} + \text{FW} / 4$$

Proponowana skala wskaźników dla poszczególnych funkcji i wskaźnika ogólnego jakości praktyki:

1,0–2,0: ocena zadowolająca jakości praktyki

2,1–3,0: ocena wskazująca na przeciętną jakości praktyki

3,1–4,0: ocena wyróżniająca jakości praktyki

4,1–5,0: ocena wybitna jakości praktyki

Do przeprowadzenia analiz wykorzystano program statystyczny STATISTICA 9.1²⁴. Zastosowano następujące narzędzia statystyczne:

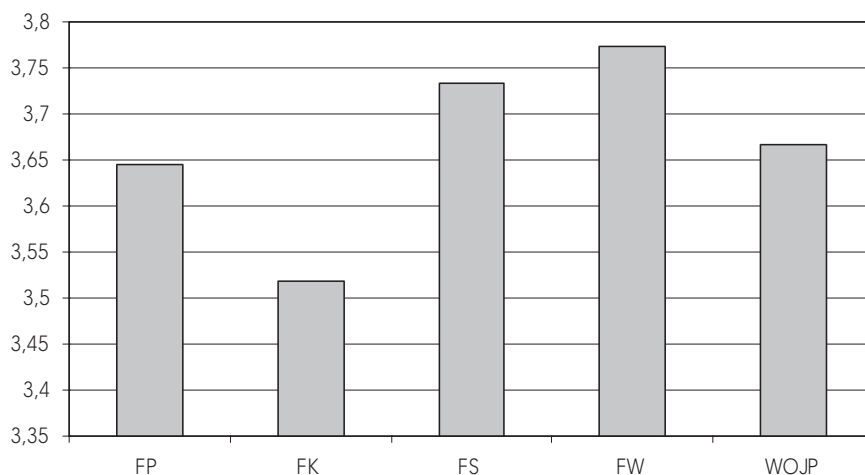
- statystyki opisowe – liczebności, średnie, odchylenie standardowe;
- test t-Studenta dla prób niezależnych względem grup;
- test t-Studenta dla prób zależnych.

Analiza odpowiedzi respondentów

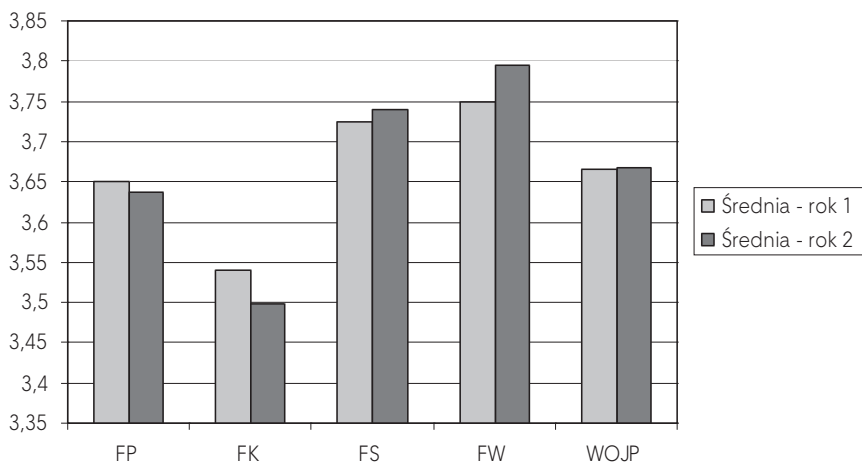
Opinie studentów na temat funkcji poznawczej, kształcącej, sprawdzającej i wdrożeniowej praktyki pedagogicznej w szkole ponadgimnazjalnej

Analizując rysunek 1, można zaobserwować, że najwyższe opinie respondentów na temat funkcji praktyk przyjmują wartość 3,77 (dla funkcji wdrożeniowej, FW); wartość ta odpowiada ocenie wyróżniającej wartości funkcji praktyki. Najniżej badani opiniowali funkcję kształcącą (FK). Różnica między oceną FK a oceną FW jest istotna statystycznie. Różnice między ocenami funkcji poznawczej (FP) i FK oraz między ocenami funkcji sprawdzającej (FS) i FW również są istotne statystycznie. Natomiast między średnimi wartościami dla FS i FW nie ma istotnej statystycznie różnicy. W badaniu zastosowano test t-Studenta dla prób zależnych.

²⁴ StatSoft, Inc. STATISTICA (data analysis software system), version 9.1, 2010. www.statsoft.com.

Rysunek 1. Średnie wartości wskaźników poszczególnych funkcji praktyk oraz wskaźnik ogólny jakości praktyki w opinii wszystkich badanych studentów. FP – funkcja poznawcza, FK – funkcja kształcąca, FS – funkcja sprawdzająca, FW – funkcja wdrożeniowa, WOJP – wskaźnik ogólny jakości praktyki

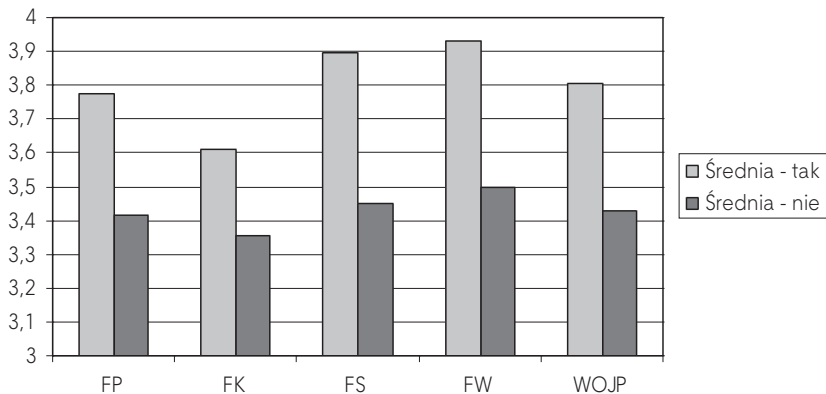
Rysunek 2. Średnie wartości wskaźników poszczególnych funkcji praktyk oraz wskaźnik ogólny jakości praktyki w opinii studentów I i II roku studiów magisterskich. FP – funkcja poznawcza, FK – funkcja kształcąca, FS – funkcja sprawdzająca, FW – funkcja wdrożeniowa, WOJP – wskaźnik ogólny jakości praktyki

Różnice w opiniach na temat funkcji praktyk między studentami obydwu badanych roczników

Nie zaobserwowano istotnych statystycznie różnic pomiędzy opiniami studentów obydwu badanych roczników w zakresie poszczególnych funkcji praktyki pedagogicznej, jak również wskaźnika ogólnego jakości praktyki (rys. 2).

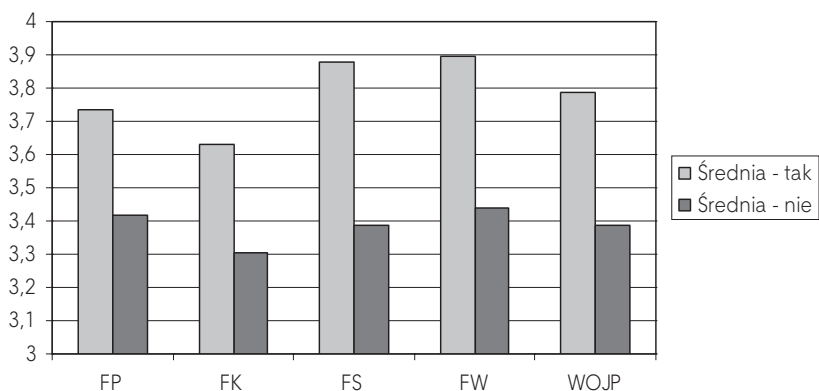
Różnice w opiniach na temat funkcji praktyk między studentami deklarującymi chęć podjęcia w przyszłości pracy w zawodzie nauczyciela wychowania fizycznego i studentami nieskładającymi takiej deklaracji

Zanotowano istotne statystycznie różnice pomiędzy wypowiedziami badanych deklarujących chęć pracy w zawodzie nauczyciela wychowania fizycznego i tych, którzy nie zadeklarowali takiej chęci (rys. 3). Średnie poszczególnych wskaźników są wyższe w grupie deklarującej chęć pracy w zawodzie nauczyciela wychowania fizycznego. Zanotowane różnice są istotne statystycznie, co znaczy, że studenci planujący w przyszłości podjąć pracę w zawodzie nauczyciela wychowania fizycznego wyżej oceniają funkcję, jaką pełni praktyka pedagogiczna w procesie ich przygotowania zawodowego. Można też powiedzieć, że ich postawa wobec praktyki jest bardziej pozytywna niż studentów nieplanujących podjęcia pracy w zawodzie nauczyciela.

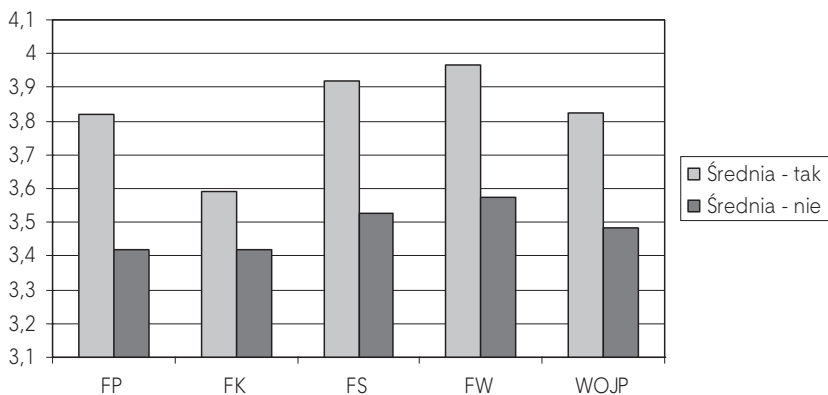

Rysunek 3. Średnie wartości wskaźników poszczególnych funkcji praktyk oraz wskaźnik ogólny jakości praktyki w opinii studentów (wszystkich badanych) deklarujących chęć podjęcia pracy w zawodzie nauczyciela wychowania fizycznego i nie deklarujących takiej chęci. FP – funkcja poznawcza, FK – funkcja kształcąca, FS – funkcja sprawdzająca, FW – funkcja wdrożeniowa, WOJP – wskaźnik ogólny jakości praktyki

Funkcje praktyk pedagogicznych w opinii studentów biorących udział w projekcie „Nowa jakość praktyk pedagogicznych II”

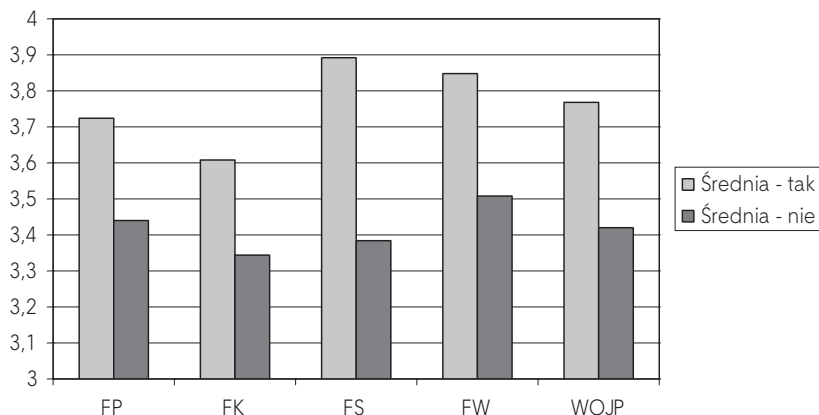

Rysunek 4. Średnie wartości wskaźników poszczególnych funkcji praktyk oraz wskaźnik ogólny jakości praktyki w opinii studentów (mężczyzn) deklarujących chęć podjęcia pracy w zawodzie nauczyciela wychowania fizycznego i nie deklarujących takiej chęci. FP – funkcja poznawcza, FK – funkcja kształcąca, FS – funkcja sprawdzająca, FW – funkcja wdrożeniowa, WOJP – wskaźnik ogólny jakości praktyki

Rysunek 5. Średnie wartości wskaźników poszczególnych funkcji praktyk oraz wskaźnik ogólny jakości praktyki w opinii studentek deklarujących chęć podjęcia pracy w zawodzie nauczyciela wychowania fizycznego i nie deklarujących takiej chęci. FP – funkcja poznawcza, FK – funkcja kształcąca, FS – funkcja sprawdzająca, FW – funkcja wdrożeniowa, WOJP – wskaźnik ogólny jakości praktyki

Różnice w opiniach na temat funkcji praktyk zebrane wśród mężczyzn z obydwu przebadanych roczników przedstawiono na rysunku 4. Zarówno w przypadku wszystkich funkcji, jak i w przypadku wskaźnika ogólnego wyższe średnie zanotowano w grupie deklarującej chęć podjęcia pracy w zawodzie nauczyciela. Różnice są istotne sta-

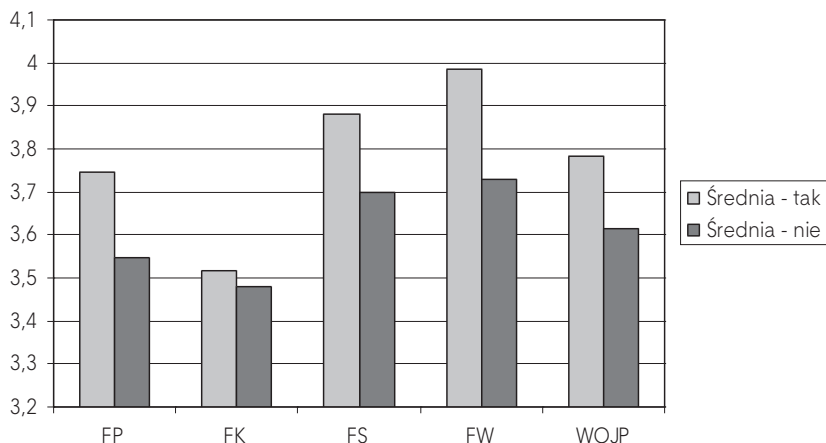
Rysunek 6. Średnie wartości wskaźników poszczególnych funkcji praktyk oraz wskaźnik ogólny jakości praktyki w opinii studentów (mężczyzn) II roku deklarujących chęć podjęcia pracy w zawodzie nauczyciela wychowania fizycznego i niedeklarujących takiej chęci. FP – funkcja poznawcza, FK – funkcja kształcąca, FS – funkcja sprawdzająca, FW – funkcja wdrożeniowa, WOJP – wskaźnik ogólny jakości praktyki

tystycznie. W badaniu wykorzystano test t-Studenta dla prób niezależnych względem grup.

Na rysunku 5 zobrazowano różnice w opiniach na temat funkcji praktyk zebranych wśród kobiet z obydwu przebadanych roczników. Średnie wartości dla funkcji poznawczej (FP), sprawdzającej (FS) i wdrożeniowej (FW) oraz dla wskaźnika ogólnego są wyższe w grupie deklarującej chęć podjęcia pracy w zawodzie nauczyciela, przy czym różnice są istotne statystycznie. Natomiast średnie wartości wskaźnika FW w grupie studentek nie różnią się od siebie istotnie statystycznie. W badaniu wykorzystano test t-Studenta dla prób niezależnych względem grup.

Na rysunku 6 przedstawiono różnice w opiniach na temat funkcji praktyk zebranych wśród mężczyzn studiujących w roku akademickim 2014/2015 na II roku studiów stacjonarnych II stopnia. Średnie wartości wskaźnika funkcji poznawczej (FP), sprawdzającej (FS) i wdrożeniowej (FW) oraz wskaźnika ogólnego są wyższe w grupie deklarującej chęć podjęcia pracy w zawodzie nauczyciela. Różnice są istotne statystycznie. Natomiast średnie wartości wskaźnika FW w omawianej grupie nie różnią się od siebie istotnie statystycznie. W badaniu wykorzystano test t-Studenta dla prób niezależnych względem grup.

Na rysunku 7 przedstawiono średnie wartości wskaźników funkcji poznawczej (FP), kształcącej (FK), sprawdzającej (FS) i wdrożeniowej (FW) oraz wskaźnika ogólne-

Rysunek 7. Średnie wartości wskaźników poszczególnych funkcji praktyk oraz wskaźnik ogólny jakości praktyki w opinii studentek II roku deklarujących chęć podjęcia pracy w zawodzie nauczyciela wychowania fizycznego i nie deklarujących takiej chęci. FP – funkcja poznawcza, FK – funkcja kształcąca, FS – funkcja sprawdzająca, FW – funkcja wdrożeniowa, WOJP – wskaźnik ogólny jakości praktyki

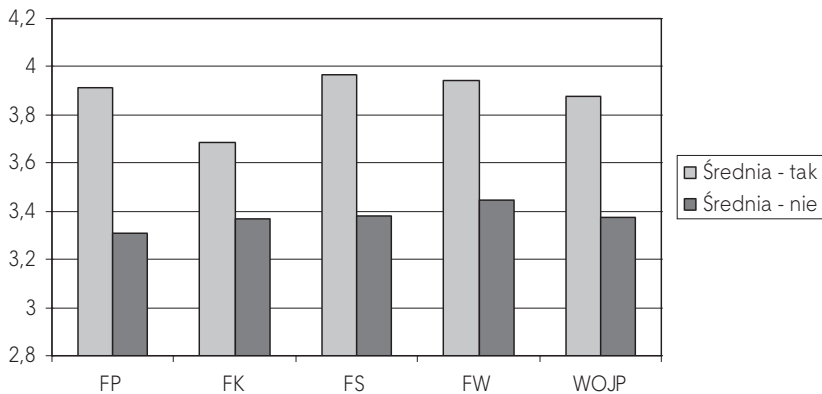

Rysunek 8. Średnie wartości wskaźników poszczególnych funkcji praktyk oraz wskaźnik ogólny jakości praktyki w opinii studentów (mężczyzn) I roku deklarujących chęć podjęcia pracy w zawodzie nauczyciela wychowania fizycznego i nie deklarujących takiej chęci. FP – funkcja poznawcza, FK – funkcja kształcąca, FS – funkcja sprawdzająca, FW – funkcja wdrożeniowa, WOJP – wskaźnik ogólny jakości praktyki

go w opiniach na temat funkcji praktyk zebranych wśród kobiet studiujących w roku akademickim 2014/2015 na II roku studiów stacjonarnych II stopnia, które deklarują chęć pracy w zawodzie nauczyciela wychowania fizycznego i nie deklarują takiej chęci. Nie zanotowano istotnych różnic między średnimi wartościami wymienionych wskaźników. W badaniu wykorzystano test t-Studenta dla prób niezależnych względem grup.

Na rysunku 8 przedstawiono różnice średnich wartości wskaźników funkcji poznawczej (FP), kształcącej (FK), sprawdzającej (FS) i wdrożeniowej (FW) oraz wskaźnika ogólnego zebrane wśród mężczyzn studiujących w roku akademickim 2014/2015 na I roku studiów stacjonarnych II stopnia, którzy deklarują chęć pracy w zawodzie nauczyciela wychowania fizycznego i nie deklarują takiej chęci. Zarówno w przypadku wszystkich funkcji, jak i w przypadku wskaźnika ogólnego wyższe średnie zanotowano w grupie deklarującej chęć podjęcia pracy w zawodzie nauczyciela. Różnice są istotne statystycznie. W badaniu wykorzystano test t-Studenta dla prób niezależnych względem grup.

Na rysunku 9 zobrazowano różnice średnich wartości wskaźników funkcji poznawczej (FP), kształcącej (FK), sprawdzającej (FS) i wdrożeniowej (FW) oraz wskaźnika ogólnego zebrane wśród kobiet studiujących w roku akademickim 2014/2015 na I roku studiów stacjonarnych II stopnia, które deklarują chęć pracy w zawodzie nauczyciela wychowania fizycznego i nie deklarują takiej chęci. Zarówno w przypadku wszystkich

Rysunek 9. Średnie wartości wskaźników poszczególnych funkcji praktyk oraz wskaźnik ogólny jakości praktyki w opinii studentek I roku deklarujących chęć podjęcia pracy w zawodzie nauczyciela wychowania fizycznego i nie deklarujących takiej chęci. FP – funkcja poznawcza, FK – funkcja kształcąca, FS – funkcja sprawdzająca, FW – funkcja wdrożeniowa, WOJP – wskaźnik ogólny jakości praktyki

funkcji, jak i w przypadku wskaźnika ogólnego wyższe średnie zanotowano w grupie deklarującej chęć podjęcia pracy w zawodzie nauczyciela. Różnice są istotne statystycznie. W badaniu wykorzystano test t-Studenta dla prób niezależnych względem grup.

3. Podsumowanie i wnioski

W niniejszym opracowaniu przedstawiono ogólne założenia projektu „Nowa jakość pedagogiczna II”, a także wybrane wyniki prowadzonych w jego ramach badań. Badania dotyczyły opinii studentów na temat funkcji praktyk pedagogicznych.

Wyniki badań można podsumować następująco:

- Studenci (respondenci) wyróżniająco ocenili poszczególne funkcje praktyki pedagogicznej.
- Nie zanotowano różnic w średnich wartościach poszczególnych funkcji praktyki pedagogicznej między studentami pierwszego i drugiego rocznika.
- Wyższe wartości wskaźników funkcji praktyk zanotowano w grupie studentów deklarujących chęć podjęcia pracy w zawodzie nauczyciela wychowania fizycznego. Prawidłowość ta dotyczy całej grupy respondentów, z wyjątkiem kobiet z II rocznika. Wyjątek od zaobserwowanej prawidłowości może wynikać z liczebności tej grupy.

Wysokie oceny mogą stanowić potwierdzenie słuszności założeń projektu oraz założeń praktyk realizowanych w ramach projektu. Zdaniem autorów wysokie oceny studentów wskazują, że zarówno diagnoza praktyk realizowanych przed projektem, jak i koncepcja praktyk realizowanych w ramach projektu były prawidłowe. Nie oznacza to jednak, że opisana forma praktyk może być realizowana w kolejnych latach bez konieczności stałego monitorowania studentów, nauczycieli szkolnych (mentorów) i nauczycieli akademickich (superwizorów). Dynamiczne otoczenie szkół, a także zmieniające się potrzeby studentów, nauczycieli i – co najważniejsze – uczniów w szkołach powodują, że nawet najlepsze modele praktyk muszą być stale modyfikowane, tak by można było w największym stopniu uwzględnić wspomniane potrzeby. Często modele te będą kompromisem pomiędzy przeciwstawnymi interesami podmiotów zaangażowanych w kształcenie przyszłych nauczycieli.

Ten konflikt interesów można częściowo zaobserwować w wynikach badań dotyczących różnic w opiniach na temat funkcji praktyk wśród studentów chcących podjąć pracę w szkołach i tych, którzy takiej chęci obecnie nie deklarują. Niższe oceny uzyskane od studentów, którzy nie chcą pracować w szkole, wskazują, że inaczej postrzegają oni funkcje praktyk pedagogicznych. Stąd też możliwy konflikt interesów pomiędzy założeniami praktyki a oczekiwaniami i opiniami studentów. Oczywiście przypuszczenia te są jedynie spekulacjami autorów i jako takie powinny podlegać dalszej weryfikacji.

Piśmiennictwo

1. Czyż S., Guła-Kubiszewska H., Starościak W. (2014). *Field-based practicum – a new teaching practice approach in primary and secondary schools*. Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, Sosnowiec.
2. Grajdura B. (2013). *Nowelizacja prawa o szkolnictwie wyższym a przygotowanie studentów do zawodu nauczyciela w praktyce uczelni niepublicznej*. [W:] *Edukacja jutra. Tradycja i nowoczesność we współczesnej organizacji systemu kształcenia*, K. Denek, A. Kamińska, P. Oleśniewicz (red.). Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, Sosnowiec, 61–71.
3. Grzesiak J. (2010). *Mentoring i coaching misją kompetentnego i odpowiedzialnego nauczyciela nauczycieli*. [W:] *Ewaluacja i innowacja w edukacji. Kompetencje i odpowiedzialność nauczyciela*, J. Grzesiak (red.). Wydawnictwo UM w Poznaniu, PWSZ w Koninie, Kalisz-Konin, 577–584.
4. Guła-Kubiszewska H., Starościak W., Czyż S., Kübler M. (2014). *Nowa jakość praktyk pedagogicznych w gimnazjach*. Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, Sosnowiec.
5. Koźuch B. (2005). *Kooperatywne zachowania organizacji publicznych*. [W:] *Partnerskie współdziałanie w sektorze publicznym i prywatnym*, P. Plawgo, W. Zaremba (red.). Fundacja Współczesne Zarządzanie, Białystok, 11–18.
6. Łuczyński J. (2011). *Zarządzanie edukacyjne dla wychowania uczniów w szkole*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.
7. Mańkowska M. (red.) (1977). *Praktyki pedagogiczne studentów kierunku nauczycielskiego*. AWF, Warszawa.
8. Mańkowska M. (1981). *Praktyki pedagogiczne w procesie kształcenia nauczycieli wychowania fizycznego*. AWF, Warszawa.
9. Muszyński H. (2010). *Nauczyciel wobec współczesnych wyzwań i konieczności*. [W:] *Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna. Obszary sporów, poszukiwań, wyzwań i doświadczeń w kontekście zmian oświatowych*, D. Waloszek (red.). Centrum Edukacyjne Bliżej Przedszkola, Kraków, 11–39.
10. Piechota F., Szałek A. (2010). *Odpowiedzialność nauczyciela akademickiego w kontekście studenckich praktyk zawodowych*. [W:] *Ewaluacja i innowacja w edukacji. Kompetencje i odpowiedzialność nauczyciela*, J. Grzesiak (red.). Wydawnictwo UM w Poznaniu, PWSZ w Koninie, Kalisz-Konin, 558–566.
11. Pilch T., Bauman T. (2010). *Zasady badań pedagogicznych. Strategie ilościowe i jakościowe*. Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa.

12. Praweńska-Skrzypek G. (2002). *Partnerstwo w realizacji projektów*. [W:] *Rozwój przez partnerstwo*, G. Praweńska-Skrzypek (red.). Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, 9–17.
13. *Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela* (Dz.U. 2012, poz. 131).
14. Starościak W., Czyż S., Guła-Kubiszewska H. (2014). *Nowa jakość praktyk pedagogicznych w szkołach podstawowych*. Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, Sosnowiec.
15. StatSoft, Inc. (2010). STATISTICA (data analysis software system), version 9.1. www.statsoft.com.
16. Waloszek D. (2010). *Etyczność i profesjonalizm nauczyciela dzieci*. [W:] *Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna. Obszary sporów, poszukiwań, wyzwań i doświadczeń w kontekście zmian oświatowych*, D. Waloszek (red.). Centrum Edukacyjne Blżej Przedszkola, Kraków, 83–102.
17. Zarządzenie Nr 61/2013/2014 Dziekana Wydziału Wychowania Fizycznego Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu z dnia 28 maja 2014 r.
18. Żegnałek K. (2010). *Hierarchia i struktura kompetencji nauczycielskich w opinii studentów pedagogiki*. [W:] *Ewaluacja i innowacja w edukacji. Kompetencje i odpowiedzialność nauczyciela*, J. Grzesiak (red.). Wydawnictwo UM w Poznaniu, PWSZ w Koninie, Kalisz-Konin, 567–575.

Załączniki

Załącznik 1

Lista szkół ponadgimnazjalnych biorących udział w projekcie

Lp.	Nazwa i adres szkoły
1	Liceum Ogólnokształcące nr I ul. Księcia Józefa Poniatowskiego 9, 50-326 Wrocław
2	Liceum Ogólnokształcące nr III im. Adama Mickiewicza ul. Składowa 5, 50-209 Wrocław
3	Liceum Ogólnokształcące nr IV im. Stefana Żeromskiego ul. Stacha Świstackiego 12–14, 50-430 Wrocław
4	Liceum Ogólnokształcące nr VI im. Bolesława Prusa ul. Hutnicza 45, 54-139 Wrocław
5	Liceum Ogólnokształcące nr VII im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego ul. Krucza 49, 53-410 Wrocław
6	Liceum Ogólnokształcące nr VIII im. Bolesława Krzywoustego ul. Zaporoska 71, 53-415 Wrocław
7	Liceum Ogólnokształcące nr X im. Stefanii Sempołowskiej ul. Pieszka 1, 51-109 Wrocław
8	Liceum Ogólnokształcące nr XII im. Bolesława Chrobrego pl. Orłąt Lwowskich 2a, 53-605 Wrocław
9	Liceum Ogólnokształcące nr XV im. mjr. Piotra Wysockiego ul. Wojrowicka 58, 54-436 Wrocław
10	Liceum Ogólnokształcące nr XVII im. Agnieszki Osieckiej ul. Tęczowa 60, 53-603 Wrocław
11	Zespół Szkół nr 1 ul. Słubicka 29–33, 53-615 Wrocław
12	Zespół Szkół nr 2 im. I Korpusu Pancernego Wojska Polskiego ul. Borowska 105, 50-551 Wrocław
13	Zespół Szkół nr 3 ul. Szkołcka 64, 54-402 Wrocław
14	Zespół Szkół nr 4 im. Komisji Edukacji Narodowej ul. Powstańców Śląskich 210–218, 53-140 Wrocław
15	Zespół Szkół nr 5 ul. gen. Józefa Hauke-Bosaka 33–37, 50-447 Wrocław
16	Zespół Szkół nr 14 al. Aleksandra Brücknera 10, 51-410 Wrocław

Lp.	Nazwa i adres szkoły
17	Zespół Szkół nr 18 ul. Młodych Techników 58, 53-645 Wrocław
18	Zespół Szkół nr 19 ul. Spółdzielcza 2a, 51-662 Wrocław
19	Zespół Szkół nr 22 ul. Parkowa 18-26, 51-616 Wrocław
20	Zespół Szkół nr 23 im. ks. Stanisława Staszica ul. Jana Wł. Dawida 9-11, 50-527 Wrocław
21	Zespół Szkół nr 25 ul. Skwierzyńska 1-7, 53-521 Wrocław
22	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3 ul. ks. Piotra Skargi 31, 50-082 Wrocław
23	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5 ul. Grochowa 13, 53-423 Wrocław
24	Zespół Szkół Zawodowych nr 5 ul. Jana Wł. Dawida 5, 50-527 Wrocław
25	Elektroniczne Zakłady Naukowe im. Fryderyka Joliot-Curie ul. Braniborska 57, 53-680 Wrocław
26	Lotnicze Zakłady Naukowe ul. Kiełczowska 43, 51-315 Wrocław
27	Zespół Szkół Budowlanych im. Gen. Józefa Bema ul. Grabiszyńska 236, 53-235 Wrocław
28	Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych im. Marii Dąbrowskiej ul. Stanisława Worcella 3, 50-448 Wrocław
29	Zespół Szkół Ekonomicznych im. Mikołaja Kopernika ul. Drukarska 50, 53-312 Wrocław
30	Zespół Szkół Gastronomicznych ul. Kamienna 86, 50-547 Wrocław
31	Zespół Szkół Integracyjnych ul. Nowodworska 70-82, 54-438 Wrocław
32	Zespół Szkół Plastycznych im. Stanisława Kopystyńskiego ul. ks. Piotra Skargi 23b, 50-082 Wrocław
33	Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych ul. gen. Józefa Hauke-Bosaka 21, 50-447 Wrocław

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, al. I. J. Paderewskiego 35, 51-612 Wrocław

Biuro projektu: ul. Witelona 25 p. 406, 51-617 Wrocław

email: projekt.praktyki2@awf.wroc.pl

tel. 71 347 31 59

Załącznik 2

Kwestionariusz oceny funkcji praktyki pedagogicznej HG-K/ML/WS/2012

Zwracamy się do Ciebie z prośbą o udzielenie szczerych odpowiedzi na wymienione poniżej twierdzenia. Celem badania jest rozpoznanie Twojej opinii na temat znaczenia praktyki pedagogicznej (jej funkcji) w toku nabywania kompetencji zawodowych nauczyciela wychowania fizycznego. Przeczytaj uważnie każde twierdzenie i nie zastanawiając się zbyt długo, odpowiadaj zgodnie z tym, co myślisz, zaznaczając wybraną odpowiedź znakiem X (na 5-stopniowej skali oceny). Nie ma odpowiedzi dobrych ani złych. Jedyne, czego oczekujemy, to odpowiedzi szczerze, wynikające z Twoich doświadczeń i odczuć.

Bardzo ważne jest, abyś odpowiedział(a) na wszystkie pytania.

Niniejszym prosimy o wyrażenie zgody na przetwarzanie wyników niniejszej ankiety w badaniach prowadzonych przez pracowników Zakładu Metodyki Szkolnego Wychowania Fizycznego w ramach realizacji projektu „Nowa jakość praktyk pedagogicznych”.

.....
(podpis lub parafka wyrażająca zgodę badanego)

.....
(data wypełnienia ankiety)

1. Nazwisko i imię
2. Uczelnia/kierunek
3. Rok studiów
4. Płeć K M (zaznacz)
5. Wiek.....
6. Poziom edukacji, na którym odbyłeś(aś) praktykę: SP G SPG
(zaznacz)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, al. I. J. Paderewskiego 35, 51-612 Wrocław

Biurowisko projektu: ul. Witelona 25 p. 406, 51-617 Wrocław

email: projekt.praktyki2@awfwroc.pl

tel. 71 347 31 59

7. Czy zamierzasz pracować w zawodzie nauczyciela wychowania fizycznego?

Tak Nie (zaznacz)

Odpowiedzi w skali zamieszczonej z prawej strony poszczególnych twierdzeń oznaczają:

- 1 – zdecydowanie nie zgadzam się z twierdzeniem
- 2 – nie zgadzam się z twierdzeniem
- 3 – nie wiem, nie mam zdania
- 4 – zgadzam się z twierdzeniem
- 5 – zdecydowanie zgadzam się z twierdzeniem

Lp.	Twierdzenia	SKALA				
		1	2	3	4	5
1	Dzięki praktyce nauczyłem(am) się na bieżąco dostosowywać styl i metody pracy do możliwości rozwojowych uczniów.	1	2	3	4	5
2	Dzięki praktyce przekonałem(am) się, że bezpośredni kontakt ze szkołą motywuje mnie do pracy w zawodzie nauczyciela WF.	1	2	3	4	5
3	Na praktyce poprawiłem(am) umiejętność pisania tematu lekcji.	1	2	3	4	5
4	Na praktyce poszerzyłem(am) wiedzę dotyczącą sposobu formułowania zadań szczegółowych lekcji.	1	2	3	4	5
5	Dzięki realizacji programu praktyk nabrałem(am) chęci do rozwijania własnej kreatywności w doborze metod diagnozy pedagogicznej.	1	2	3	4	5
6	Na praktyce utrwaliłem(am) umiejętność metodycznego nauczania umiejętności ruchowych.	1	2	3	4	5
7	Realizacja programu praktyki zachęciła mnie do rozwijania własnej kreatywności w doborze metod i form pracy z uczniami.	1	2	3	4	5
8	Praktyka uświadomiła mi, że podstawą rozwoju nauczyciela WF jest stała praca samokształceniowa.	1	2	3	4	5
9	Na praktyce zweryfikowałem(am) swoje umiejętności samooceny prowadzenia diagnozy pedagogicznej.	1	2	3	4	5
10	Realizacja programu praktyki utrwala kompetencje w zakresie prowadzenia hospitacji z innych zajęć.	1	2	3	4	5

Funkcje praktyk pedagogicznych w opinii studentów biorących udział w projekcie
„Nowa jakość praktyk pedagogicznych II”

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, al. I. J. Paderewskiego 35, 51-612 Wrocław

Biuro projektu: ul. Witelona 25 p. 406, 51-617 Wrocław

email: projekt.praktyki2@awf.wroc.pl

tel. 71 347 31 59

Lp.	Twierdzenia	SKALA				
		1	2	3	4	5
11	Na praktyce utrwaliłem(am) umiejętność planowania toku lekcji WF typu nauczającego.	1	2	3	4	5
12	Realizacja programu praktyki utrwala przygotowanie studenta do roli nauczyciela zdrowia.	1	2	3	4	5
13	Realizacja programu praktyki utrwala przygotowanie studenta do roli nauczyciela rekreacji i turystyki.	1	2	3	4	5
14	Na praktyce nabrałem(am) przekonania, żeby stosować różne sposoby rozwijania interakcji z uczniem umożliwiające realizację założonego celu lekcji.	1	2	3	4	5
15	Realizacja programu praktyki utrwala przygotowanie studenta do roli nauczyciela sportu.	1	2	3	4	5
16	Na praktyce utrwaliłem(am) umiejętność planowania toku lekcji WF typu doskonalącego.	1	2	3	4	5
17	Realizacja programu praktyki utrwala przygotowanie studenta do roli nauczyciela estetycznych zachowań ruchowych.	1	2	3	4	5
18	Na praktyce przekonałem(am) się do kreatywnego stosowania rozwiązań w zakresie doboru ćwiczeń potrzebnych do realizacji celu lekcji.	1	2	3	4	5
19	Realizacja programu praktyki uświadamia mi rolę nauczyciela WF w kształtowaniu pozytywnych postaw wobec wartości kultury fizycznej.	1	2	3	4	5
20	Na praktyce utrwaliłem(am) umiejętność planowania toku lekcji WF typu sprawdzającego.	1	2	3	4	5
21	Po realizacji programu praktyki jestem przekonany(a) do roli nauczyciela zdrowia, rekreacji, sportu i zachowań estetycznych.	1	2	3	4	5
22	Dzięki praktyce jestem przekonany(a), że umiejętność planowania każdego działania w procesie szkolnego WF jest podstawą sukcesu pedagogicznego.	1	2	3	4	5
23	Realizacja programu praktyki umożliwia interpretację podstawy programowej wychowania fizycznego w odniesieniu do współczesnej koncepcji kultury fizycznej.	1	2	3	4	5
24	Na praktyce utrwaliłem(am) umiejętność planowania toku lekcji WF typu mieszanego.	1	2	3	4	5
25	Na praktyce zweryfikowałem(am) swoje umiejętności samooceny asystowania nauczycielowi.	1	2	3	4	5
26	Realizacja programu praktyki ułatwia powiązanie treści kształcenia danego etapu edukacji z uczestnictwem uczniów w kulturze zdrowia, kulturze rekreacji, kulturze sportowej i kulturze estetycznej.	1	2	3	4	5

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, al. I. J. Paderewskiego 35, 51-612 Wrocław

Biuro projektu: ul. Witelona 25 p. 406, 51-617 Wrocław

email: projekt.praktyki2@awfwroc.pl

tel. 71 347 31 59

Lp.	Twierdzenia	SKALA				
		1	2	3	4	5
27	Praktyka umożliwiła mi poprawę umiejętności organizacyjnych (wykorzystanie środków dydaktycznych, formy pracy, dozowanie czasowe).	1	2	3	4	5
28	W czasie praktyki odczuwałem(am) chęć poszukiwania nowych rozwiązań pedagogicznych.	1	2	3	4	5
29	Na praktyce poprawiłem(am) umiejętności planowania celów lekcji (temat i zadania szczegółowe).	1	2	3	4	5
30	Na praktyce poprawiłem(am) umiejętności planowania toku lekcji ze zróżnicowaniem typu i rodzaju lekcji.	1	2	3	4	5
31	Realizacja programu praktyki utwierdziła mnie w przekonaniu, że wzorowanie się na nauczycielu jest etapem koniecznym, ale nie wystarczającym w samorozwoju kompetencji nauczyciela WF.	1	2	3	4	5
32	Na praktyce nauczyłem(am) się wiązać realizację celu doraźnego lekcji (temat i zadania szczegółowe) z celami cząstkowymi i ogólnymi (cele cyklu, cele etapowe, cel naczelnny wychowania fizycznego).	1	2	3	4	5
33	Praktyka umożliwiła mi samoocenę braków i niedociągnięć w moich umiejętnościach realizacji poszczególnych ogniw procesu edukacyjnego.	1	2	3	4	5
34	Stopniowe wdrażanie studenta do wymagań zawodowych sprzyja kształtowaniu się pozytywnych emocji do zawodu i partnerskich relacji z uczniami.	1	2	3	4	5
35	Realizacja programu praktyki umożliwia nabycie umiejętności prowadzenia szkolnego wychowania fizycznego „od edukacji do autoedukacji ucznia”.	1	2	3	4	5
36	Na praktyce nauczyłem(am) się współpracować z dyrektorem i nauczycielami szkoły oraz z rodzicami.	1	2	3	4	5
37	Dzięki praktyce lepiej potrafię stosować metody realizacji zadań lekcji (nie myślę ich z innymi metodami).	1	2	3	4	5
38	Monitorowana praktyka pedagogiczna pozwala na poczucie bezpieczeństwa w pracy z uczniem pod okiem doświadczonego pedagoga.	1	2	3	4	5
39	Monitorowana praktyka pedagogiczna umożliwia stopniowe wdrażanie się studenta do wymagań zawodu nauczyciela WF (od naśladowania wzorców do kreatywnych działań).	1	2	3	4	5
40	Na praktyce zrozumiałem(am), na czym polega kształtowanie pozytywnych postaw uczniów do wartości ciała (odpowiedzialność za zdrowie własne i innych, samodyscyplina, samokontrola, samoocena, współpraca, współdziałanie itd.).	1	2	3	4	5

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, al. I. J. Paderewskiego 35, 51-612 Wrocław

Biuro projektu: ul. Witelona 25 p. 406, 51-617 Wrocław

email: projekt.praktyki2@awf.wroc.pl

tel. 71 347 31 59

Załącznik 3

Kwestionariusz oceny funkcji praktyki pedagogicznej HG-K/ML/2011

Zwracamy się do Ciebie z prośbą o udzielenie szczerych odpowiedzi na wymienione poniżej twierdzenia. Celem badania jest rozpoznanie Twojej opinii na temat znaczenia praktyki pedagogicznej (jej funkcji) w toku nabywania kompetencji zawodowych nauczyciela wychowania fizycznego. Przeczytaj uważnie każde twierdzenie i nie zastanawiając się zbyt długo, odpowiadaj zgodnie z tym, co myślisz, zaznaczając wybraną odpowiedź znakiem X (na 5-stopniowej skali oceny). Nie ma odpowiedzi dobrych ani złych. Jedyne, czego oczekujemy, to odpowiedzi szczerze, wynikające z Twoich doświadczeń i odczuć.

Bardzo ważne jest, abyś odpowiedział(a) na wszystkie pytania.

Data.....

1. Nazwisko i imię.....

2. Uczelnia/kierunek.....

3. Rok studiów.....

4. Płeć K M (zakreśl)

5. Wiek.....

6. Poziom edukacji, na którym odbyłeś(aś) praktykę: SP G SPG (zakreśl)

7. Czy zamierzasz pracować w zawodzie nauczyciela wychowania fizycznego?

tak nie (zakreśl)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, al. I. J. Paderewskiego 35, 51-612 Wrocław

Biuro projektu: ul. Witelona 25 p. 406, 51-617 Wrocław

email: projekt.praktyki2@awfwroc.pl

tel. 71 347 31 59

Odpowiedzi w skali zamieszczonej z prawej strony poszczególnych twierdzeń oznaczają:

- 5 – zdecydowanie zgadzam się z twierdzeniem
- 4 – zgadzam się z twierdzeniem
- 3 – nie wiem, nie mam zdania
- 2 – nie zgadzam się z twierdzeniem
- 1 – zdecydowanie nie zgadzam się z twierdzeniem

Lp.	Twierdzenia	SKALA				
		5	4	3	2	1
1	Program praktyki jest zrozumiały w kontekście koncepcji „pedagogiki wartości ciała” A. Pawluckiego.	5	4	3	2	1
2	Dzięki praktyce lepiej oceniam program roku studiów (dobór przedmiotów).	5	4	3	2	1
3	Praktyka utwierdziła mnie w przekonaniu, że program studiów dobrze przygotowuje mnie do realizacji zadań szkolnego WF.	5	4	3	2	1
4	Realizacja programu praktyki pomaga utrwalić wiedzę zdobytą w toku studiów.	5	4	3	2	1
5	Na praktyce poszerzyłem(am) wiedzę dotyczącą formułowania tematu lekcji.	5	4	3	2	1
6	Praktyka przekonała mnie, że rozległa wiedza teoretyczna jest niezbędna do realizacji nowoczesnego procesu WF w szkole.	5	4	3	2	1
7	Realizacja programu praktyki umożliwiła mi bieżące sprawdzanie efektów wdrażania stylu i metod pracy w kontekście możliwości i potrzeb rozwojowych uczniów.	5	4	3	2	1
8	Na praktyce przekonałem(am) się, że bezpośredni kontakt ze szkołą motywuje mnie do pracy w zawodzie nauczyciela WF.	5	4	3	2	1
9	Na praktyce poprawiłem(am) umiejętność pisania tematu lekcji.	5	4	3	2	1
10	Program studiów utrwala umiejętności praktyczne związane z procesem wychowania fizycznego nabyte w toku studiów.	5	4	3	2	1
11	Realizacja programu praktyki umożliwiła mi rzetelną obserwację pracy nauczyciela szkoły – opiekuna.	5	4	3	2	1
12	Kolejność realizacji zadań praktyki umożliwiła mi wzorowanie się w działaniach pedagogicznych na rozwiązaniach proponowanych przez nauczyciela szkoły.	5	4	3	2	1

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, al. I. J. Paderewskiego 35, 51-612 Wrocław

Biuro projektu: ul. Witelona 25 p. 406, 51-617 Wrocław

email: projekt.praktyki2@awfwroc.pl

tel. 71 347 31 59

Lp.	Twierdzenia	SKALA				
		5	4	3	2	1
13	Realizacja programu praktyki utrwala kompetencje w zakresie prowadzenia diagnozy środowiskowej.	5	4	3	2	1
14	Na praktyce poszerzyłem(am) wiedzę dotyczącą sposobu formułowania zadań szczegółowych lekcji.	5	4	3	2	1
15	Praktyka jest dobrym sposobem na cząstkową weryfikację swoich umiejętności pedagogicznych.	5	4	3	2	1
16	Praktyka nie miała znaczenia dla mojego rozwoju zawodowego, gdyż zadania praktyki nie są spójne z rzeczywistością szkolną.	5	4	3	2	1
17	Na praktyce udoskonalilem(am) stosowanie metod realizacji zadań ruchowych (z rozróżnieniem reprodukcyjnych, proaktywnych i kreatywnych).	5	4	3	2	1
18	Realizacja programu praktyki utrwala kompetencje w zakresie prowadzenia diagnozy osobniczej.	5	4	3	2	1
19	Dzięki realizacji programu praktyki nabrałem(am) chęci do rozwijania własnej kreatywności w doborze metod diagnozy pedagogicznej.	5	4	3	2	1
20	Realizacja programu praktyki utrwala kompetencje w zakresie prowadzenia diagnozy grupowej.	5	4	3	2	1
21	Na praktyce utrwaliłem(am) umiejętność metodycznego nauczania umiejętności ruchowych.	5	4	3	2	1
22	Na praktyce poprawiłem(am) umiejętność pokazu i demonstracji nauczanych umiejętności ruchowych.	5	4	3	2	1
23	Realizacja zadań praktyki w uporządkowany sposób pozwoliła mi poznać wszystkie obszary pracy nauczyciela WF wynikające z podstawy programowej.	5	4	3	2	1
24	Realizacja programu praktyki zachęciła mnie do rozwijania własnej kreatywności w doborze metod i form pracy z uczniami.	5	4	3	2	1
25	Realizacja zadań praktyki uświadomiła mi rozbieżności między zakładanymi w podstawie programowej celami WF a ich realizacją w szkole.	5	4	3	2	1
26	Na praktyce nauczyłem(am) się rozróżniać realizację celów instrumentalnych (dotyczących wiedzy, nawyków i umiejętności, sprawności motorycznej) oraz celów kierunkowych (wychowawczych).	5	4	3	2	1
27	Realizacja programu praktyki utrwala kompetencje studenta w zakresie prowadzenia hospitacji kształtującej w wybranym zagadnieniu hospitacyjnym na lekcji WF.	5	4	3	2	1

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, al. I. J. Paderewskiego 35, 51-612 Wrocław

Biuro projektu: ul. Witelona 25 p. 406, 51-617 Wrocław

email: projekt.praktyki2@awfwroc.pl

tel. 71 347 31 59

Lp.	Twierdzenia	SKALA				
		5	4	3	2	1
28	Na praktyce nauczyłem(am) się dokładniej planować czas realizacji poszczególnych zadań toku lekcji.	5	4	3	2	1
29	Praktyka uświadomiła mi, że podstawą rozwoju nauczyciela WF jest stała praca samokształceniowa.	5	4	3	2	1
30	Na praktyce zweryfikowałem(am) swoje umiejętności samooceny prowadzenia diagnozy pedagogicznej.	5	4	3	2	1
31	Na praktyce nauczyłem(am) się sprawnie organizować realizację zadań lekcji i stosować formy porządkowe, formy podziału uczniów oraz formy prowadzenia zajęć.	5	4	3	2	1
32	Realizacja programu praktyki utrwala kompetencje w zakresie prowadzenia hospitacji diagnozującej na lekcji WF.	5	4	3	2	1
33	Realizacja programu praktyki utrwala kompetencje w zakresie prowadzenia hospitacji z innych zajęć.	5	4	3	2	1
34	Na praktyce nauczyłem(am) się opisywać zadanie pedagogiczne w konspekcie lekcji WF (cel i treść zadania).	5	4	3	2	1
35	Na praktyce zweryfikowałem(am) swoje umiejętności samooceny prowadzenia hospitacji zajęć.	5	4	3	2	1
36	Na praktyce zweryfikowałem(am) swoje umiejętności samooceny planowania jednostki metodycznej.	5	4	3	2	1
37	Na praktyce utrwaliłem(am) umiejętności planowania toku lekcji WF typu nauczającego.	5	4	3	2	1
38	Realizacja programu praktyki utrwala przygotowanie studenta do roli nauczyciela zdrowia.	5	4	3	2	1
39	Realizacja programu praktyki utrwala przygotowanie studenta do roli nauczyciela rekreacji i turystyki.	5	4	3	2	1
40	Program praktyk zachęcał mnie do rozwijania własnej kreatywności w zakresie kontaktu pedagogicznego z uczniem, tworzenia interakcji sprzyjających realizacji celów lekcji.	5	4	3	2	1
41	Realizacja programu praktyki utrwala przygotowanie studenta do roli nauczyciela sportu.	5	4	3	2	1
42	Na praktyce utrwaliłem(am) umiejętność planowania toku lekcji WF typu doskonalącego.	5	4	3	2	1
43	Realizacja programu praktyki utrwala przygotowanie studenta do roli nauczyciela estetycznych zachowań ruchowych.	5	4	3	2	1

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, al. I. J. Paderewskiego 35, 51-612 Wrocław

Biuro projektu: ul. Witelona 25 p. 406, 51-617 Wrocław

email: projekt.praktyki2@awf.wroc.pl

tel. 71 347 31 59

Lp.	Twierdzenia	SKALA				
		5	4	3	2	1
44	Systematyczne dokumentowanie pracy na praktyce ułatwiło mi samoocenę moich osiągnięć w pracy z uczniem.	5	4	3	2	1
45	Dzięki realizacji zadań praktyki przekonałem(am) się do rozwijania własnej kreatywności w doborze ćwiczeń i drogi metodycznej w realizacji zadań lekcji.	5	4	3	2	1
46	Systematyczny kontakt z nauczycielem szkoły i nauczycielem akademickim (wspólny monitoring) umożliwił mi dokonanie obiektywnej i rzetelnej oceny kompetencji zawodowych.	5	4	3	2	1
47	Realizacja programu praktyki uświadamia rolę nauczyciela WF w kształtowaniu pozytywnych postaw wobec wartości kultury fizycznej.	5	4	3	2	1
48	Na praktyce utrwaliłem(am) umiejętność planowania toku lekcji WF typu sprawdzającego.	5	4	3	2	1
49	Po realizacji programu praktyki jestem przekonany(a) do roli nauczyciela zdrowia, rekreacji, sportu i zachowań estetycznych.	5	4	3	2	1
50	Praktyka przekonała mnie, że nauczyciel WF ma duży wpływ na postawy uczniów wobec wartości ciała.	5	4	3	2	1
51	Dzięki praktyce wysoko oceniam staranne planowanie każdego działania w procesie szkolnego WF – jest to podstawa sukcesu pedagogicznego.	5	4	3	2	1
52	Realizacja programu praktyki umożliwia interpretację podstawy programowej wychowania fizycznego w odniesieniu do współczesnej koncepcji kultury fizycznej.	5	4	3	2	1
53	Na praktyce utrwaliłem(am) umiejętność planowania toku lekcji WF typu mieszanego.	5	4	3	2	1
54	Na praktyce zweryfikowałem(am) swoje umiejętności samooceny asystowania nauczycielowi.	5	4	3	2	1
55	Na praktyce zweryfikowałem(am) swoje umiejętności samooceny prowadzenia lekcji.	5	4	3	2	1
56	Na praktyce utrwaliłem(am) umiejętność doboru środków dydaktycznych w zależności od rodzaju lekcji (LA, gier drużynowych, gimnastyki itp.).	5	4	3	2	1
57	Realizacja programu praktyki ułatwia powiązanie treści kształcenia danego etapu edukacji z uczestnictwem uczniów w kulturze zdrowia, kulturze rekreacji, kulturze sportowej i kulturze estetycznej.	5	4	3	2	1
58	Praktyka umożliwiła mi poprawę umiejętności organizacyjnych (wykorzystanie środków dydaktycznych, formy pracy, dozowanie czasowe).	5	4	3	2	1

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, al. I. J. Paderewskiego 35, 51-612 Wrocław

Biuro projektu: ul. Witelona 25 p. 406, 51-617 Wrocław

email: projekt.praktyki2@awfwroc.pl

tel. 71 347 31 59

Lp.	Twierdzenia	SKALA				
		5	4	3	2	1
59	Trakcie realizacji praktyki czułem(am) chęć do poszukiwania nowych rozwiązań pedagogicznych.	5	4	3	2	1
60	Na praktyce poprawiłem(am) umiejętności planowania celów lekcji (temat i zadania szczegółowe).	5	4	3	2	1
61	Na praktyce poprawiłem(am) umiejętności planowania toku lekcji ze zróżnicowaniem typu i rodzaju lekcji.	5	4	3	2	1
62	Realizacja programu praktyki przekonała mnie do tezy, że wzorowanie się na nauczycielu jest etapem koniecznym, ale nie wystarczającym w samorozwoju kompetencji nauczyciela WF.	5	4	3	2	1
63	Realizacja programu praktyki uświadamia znaczenie podmiotowego podejścia do ucznia jako przyszłego samodzielnego uczestnika kultury fizycznej.	5	4	3	2	1
64	Na praktyce nauczyłem(am) się wiązać realizację celu doraźnego lekcji (temat i zadania szczegółowe) z celami cząstkowymi i ogólnymi (cele cyklu, cele etapowe, cel naczelny wychowania fizycznego).	5	4	3	2	1
65	Na praktyce zweryfikowałem(am) swoje umiejętności samooceny kontroli i oceny uczniów.	5	4	3	2	1
66	Praktyka umożliwiła mi samoocenę braków i niedociągnięć w realizacji poszczególnych ogniw procesu edukacyjnego.	5	4	3	2	1
67	Realizacja programu praktyki przekonała mnie do tezy, że wzorowanie się na nauczycielu jest etapem wystarczającym dla samorozwoju kompetencji nauczyciela WF.	5	4	3	2	1
68	Na praktyce nauczyłem(am) się współpracować z uczniami w realizacji zadań lekcji i celów perspektywicznych wychowania fizycznego (samodzielnego uczestnictwa w kulturze zdrowia, kulturze rekreacji, kulturze sportowej i kulturze estetycznej).	5	4	3	2	1
69	Stopniowe wdrażanie studenta do wymagań zawodowych sprzyja kształtowaniu się pozytywnych emocji do zawodu i partnerskich relacji z uczniami.	5	4	3	2	1
70	Realizacja programu praktyki umożliwia nabycie umiejętności realizacji szkolnego wychowania fizycznego „od edukacji do autoedukacji ucznia”.	5	4	3	2	1
71	Na praktyce nauczyłem(am) się współpracować z dyrektorem i nauczycielami szkoły oraz z rodzicami.	5	4	3	2	1

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, al. I. J. Paderewskiego 35, 51-612 Wrocław

Biuro projektu: ul. Witelona 25 p. 406, 51-617 Wrocław

email: projekt.praktyki2@awf.wroc.pl

tel. 71 347 31 59

Lp.	Twierdzenia	SKALA				
		5	4	3	2	1
72	Dzięki praktyce lepiej potrafię stosować metody realizacji zadań lekcji (nie mylę ich z metodami intensyfikującymi lekcję, metodami nauczania czynności ruchowych czy metodami rozwijania sprawności motorycznej).	5	4	3	2	1
73	Monitorowana praktyka pedagogiczna pozwala na poczucie bezpieczeństwa w pracy z uczniem pod okiem doświadczonego pedagoga.	5	4	3	2	1
74	Dzięki praktyce zmieniłem(am) swój stosunek do zawodu nauczyciela WF, wydaje mi się bardziej interesujący i ciekawy.	5	4	3	2	1
75	Monitorowana praktyka pedagogiczna rzeczywiście umożliwia stopniowe wdrażanie się studenta do wymagań zawodu nauczyciela WF (od naśladowania wzorców do kreatywnych działań).	5	4	3	2	1
76	Na praktyce zrozumiałem(am), na czym polega kształtowanie pozytywnych postaw uczniów do wartości ciała (samokontroli, samooceny, współpracy, współdziałania, odpowiedzialności za zdrowie własne i innych, samodyscypliny itd.).	5	4	3	2	1

